

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pótt
soronként 5 krjával
számítottak.

Munkához.

— szeptember 20.

Töröljük le könyeinket s lásunk munkához. A ki legtöbbet vesztett, felséges királyunk adta ki a jelszót: munkában van a vigasztalás! Ezzel eloszlatta a jövő szándékaira nézve itt-ott forgalomba hozott aggodalmakat s figyelmeztetett mindnyájunkat, — hogy a közös vesztésben és fájdalomban hol találjunk enyhületet.

Igen, a munka. Hol is hagytuk el? Kötözzessük össze a megszakított szálakat.

A törvényhozás ma tartja első ülését az országos tragédia után. Főadata volna a napirend fölött való szavazás megejtése, még pedig, a nemzeti párt kérése következtében, névszerint. De az ide vonatkozó ívet bizonyosan visszavonják s ez lesz az országos gyász hatása alatt az első jeladás a pártviszonyok és a politikai harcmodor szelidítésére s a fájdalomtól nagyon megviselt uralkodó lehető kimélésére.

E helyet azonban holnap csak a következő két napi újabb szünetre nézve határoznak, a mi a megboldogult királyné lelki üdvéért való imák miatt szükséges. Azután e hétből elesik még egy nap a Mátyás-templomban tartandó országos requiem miatt s így e héten alig megyünk tovább

az Eötvös-féle bizalmatlansági indítvány indokolásánál. A törvényhozás munkájáról tehát csak a jövő héten lehet szó. De ekkor is csak rövid ideig, mert az osztrák képviselőház özszeüléseig szünetet tart.

Addig inkább a bizottságok veszik igénybe a képviselők munkásságát s a közvélemény figyelmét. A pénzügyi bizottság holnap kezdi meg a költségelőirányzat tárgyalását. Ez körülbelül igénybe veszi az időt a két törvényhozás parallel működésének kezdetéig, a mikor aztán, előreláthatólag megint a kiegyezés terjedelmes és nehéz kérdése nyomul előtérbe s minthogy ez valószínűleg betölti az év egész hátralevő részét, indemnyitvel leszünk kénytelenek az új évbe átmenni.

Mert akár lesz munkaképes az osztrák Reichsrath, akár nem, maga az ügy ez év folyamán okvetlenül megoldásra vár. Akár sikerül a közös, akár beáll a külön vámterület, ez ügy végleges elintézésének határideje ez év végére van törvényesen és további provizorium kizárásával kitűzve. — Tehát rövid idő múlva, még e hó utolsó napjain, e kérdés körül indul meg a politikai tényezők igazi munkája.

És ekkor a magyar kormány is abban a helyzetben lesz, hogy megadhatja az ellenzék által követelt fölvilágosításokat. Tudva-

levőleg az egész napirend fölötti vita azért mérgesedett és nyult el, mert a kormány nem adott kimerítő felelet az ellenzék azon kérdésére, hogy mik a tervei és szándékai arra az esetre, ha a Reichsrath munkaképtelen lesz s ennek következtében az alkotmányos garanciák elesnek? A kormányok tanácskozásainak eredményéről kiadott hivatalos értesítések ez esetre is nyilatkoztak ugyan, mert általánosságban fölállították az elvet és jelezték az irányt, a miket br. Bánffy miniszterelnök utóbb a képviselőházban is megismételt, elmondva, hogy a jelzett esetben a kormány a kiegyezési törvény 26. §-nak rendelkezéseit követi, vagyis: az önálló rendelkezés alapján s lehetőleg érdekeinknek megfelelően akarja a kérdést elintézni. De az ellenzék e nyilatkozatba minden terhelő értelmezést belemagyarázott, csak hogy az időt huzza s a gáncsot annyira növelessze, hogy a kormány bele bukjen.

Ez a helyzet időközben nagyot változott. Az osztrák törvényhozás, a mely a részvét kifejezésével kezdi meg működését, csak nem csaphat át mindjárt az ellenkező hangba, hanem következetes marad és tettel bizonyítja be, hogy kifejezett részvéte nem frázis, hanem valóság s a nehéz lelki gyötrelmekkel küzdő uralkodó helyzetét nem kívánja további

TÁRCZA.

Erzsébet királyné.

Irta: Kun Béla.

Édes anyánk halt meg! Hol a vigasz nekünk? El nem zokogható fájdalomban égünk, Omló könnyünk árja zuhoghat mint zápor, Csépp az csupán lelkünk tenger fájdalomából, Kétség-verte szívünk révhez hogy is szállna, Széttépve hitünknek fehér galamszárnya, Czéltalan tengődünk, sírba veszve minden, Pokol szörnye tört ránk, hol vagy erős Isten?!

Édes anyánk halt meg! Az egyetlen drága, Kertjében zöldült a béke olaj-ága, Ő nyújtotta felénk, ő értett meg minket, Gyöngéden letörlé forró könnyeinket, Becsülni tanulta véráztatott multunk, S tőle a jövőért áldozni tanultunk, Nagy királyunk szívét a miénkhez füzte, Oh mint mentünk volna érte harczi tűzbe!

De már koporsónál mit érnek vér-rózsák? Nem válthatjuk vissza, ez a zord valóság, Vértenger ömölhet: esepnyi ez ő érte, Ha egyszer már elhult nagy szívének vére.

Ninesen elég könnyünk, ninesen elég vérünk, Remegve kérdezzük, mi is miért élünk, Vergődő agyunkat gondolat elhagyja, Nines Magyarországnak többé édes anyja...

Nines ki oltalmazzon, nines ki át öleljen, Aggódo lelkünkre bizalmat leheljen, Hajnali fényt nyújtson égő szerelmével, Ha körülünk ismét sötétlik az éjjel, Nines ki védangyalként álljon ott a trónnál, Kinek már a szíve maga égő oltár, A hol ha tűz lobbant áldozati lángra, Egy áldás szakadt meg: e nép boldogsága.

Édes anyánk halt meg, kibem a mi lelkünk Isten által küldött szent mására leltünk, Nemzeti erényünk ragyogott ő benne Mintha szülő-anyja e magyar föld lenne; Öröm — s bánat könnyét velünk együtt sirta, Szívünkbe a nevét aranyszóval írta: Hon szerelem volt a nemzeti imája, Ő volt a magyarnak első hon leánya.

Édes anyánk halt meg! Szabadságunk őre, Nem nagy birodalmak, szívünk királynője. Szelid jóságra vált a hatalom nála, S szeretetünk, hálánk volt a koronája. Bár megsebzett szívvel hordta a keresztet, Mindent adott nekünk, pedig mindent vesztett,

Földi koronáját égivel cserélte, Boldogság árasztás volt az egész élte.

Mint a fekete árny, üldözte a bánat S mégis ha egünkön öröm pirja támadt Levetette fátylát, fájdalmát előlte, S a mi ünnepünket elől üdvözölte. Mosolyogva türte tövis koszoruját, Virággal hinté az örvendő nép utját, Első a mi üdvünk, aztán az ő gyásza, Ez a vértanuság legszebb gloriája!

Igy az ő szent élte halhatatlan élet, Az ördögnek gyilka angyalig nem érhet. Hulló, ártatlan vér a legszentebb harmat, Melylyel a lélek nyer örök diadalmat. Millióknak gyásza utat nyit az égbe, S mintha minden csillag most csak azért égne, Hogy az ő sirjára reménysugárt hintsen: Velünk van a lelke s velünk van az Isten!

A Pavlov Mirkó esete.

— Irta: Zévé. —

Persze önök nem ismerik az én Mirkó barátomnak a történetét, a ki köztívész volt a mi czugunkban, mikor az a nagy ribilló volt az esedi bányákban, erre csak emlékeznek, hisz hasábo-

88
g-öl
czon
égy-
adó.
lehet
zent-
ában.
Higanyt nem tartalmaz.

indokolatlan nehézségekkel keseríteni. Minden jel arra mutat, hogy a hangulat nemcsak nálunk, hanem túl a nagy tragédia hatása alatt áll s a cél abban hegyeződik ki, hogy a korona lehetőleg kiméltessék. Így a politikai küzdelmekből, mint a rostába tett gabona alja, kiesik a szenvedély és személyeskedés s marad csak a tiszta buza: a tudás, a belátás és a tárgyilagosság, amik a közjó előmozdításának egyedül hathatós eszközei. A mit természetes uton jobb meggyőződésünk hatása alatt nem tudtunk elérni, a mindnyájunkat megrázó gyászeset valószínűleg meghozza, hogy politikai küzdelmeink az engesztelékenység s a kölcsönös kimélet jegyében lépnek át. Ez nem azt akarja jelenteni és ne is jelentse azt, hogy meggyőződésünket, avagy jogainkat fölálldozzuk; hanem jelentse azt, hogy meggyőződésünket kölcsönösen tiszteljük s gyanúsításra, szenvedélyességre, személyeskedésre okul nem használjuk föl. Dolgozzunk és ne torzsalkodjunk. Az időt ne emésztsük, hanem használjuk.

Mindezeknél fogva a közvélemény is kétszeres érdeklődéssel tekint a megszakadt munka folytatása elé. Először a megoldásra váró fontos kérdések miatt, de másodsor azért is, hogy az országos gyász miatt beállt hangulat következményeit lássa.

Mindenki azt óhajtja, hogy a gyász és a politika között kellő összhang álljon be. Így lesz a közülünk elköltözött uralkodónó emléke megszentelve; így lesz áldás mindnyájunk munkáján.

kat irtak róla a lapok. Hanem hadd kezdjem az elején.

Ha én most professionatus újságíró volnék, nagyszerű anyag lenne, egy véres vezércikket írni a tőke és a munka harczáról nyomorgó és éhező munkásokról, henyélő és mulató urakról, szóval kitünő alkalom volna egy kissé eldiskurálni a szocializmusról, communismusról, anarchizmusról és Isten tudja még miféle ismusokról, de mivel szótartó akarok lenni, csak a Pavlov Mirkó esetét fogom elmondani.

Szép, verőfényes vasárnap délután volt, a nap erősen tüzte ságarát a Me-esek lombos dombjaira, midőn a kapu-ügyeletes Csibrák káplár ép az orrunk előtt csukja be a kaput, kijelentve, hogy ma senki sem fog a városba menni, a naposokat elküldték azokért is a kik már elmentek.

A kaszárnya udvarán a tiszték jártak, komolyan sugdosva egymás között. Már épen nem tudtunk egyebet gondolni, minthogy háborút izent a muszka, mikor halljuk, hogy a kürtös fujja a készültséget vagy magyarul bereitschaftot. Akkor azután megtudtuk, hogyan áll a dolog srófja.

A kies fekvésű eesedi bányákban, hol 6—700 munkás dolgozott, idegen mun-

kások izgatásai folytán elégedetlenség ütött tanyát, bérfelemelést és munkaidő leszállítást követeltek, amit azonban a tulajdonos társaság nem volt hajlandó megadni. Akkor vasárnapra várták az utolsó határozatot, s kilátásba helyezték, ha kérésük nem lesz teljesítve, felgyújtják a bányát. A rakoncátlanok megfélemezésére csak katonaság volt képes, mert nem tréfa dolog ám 600—700 kétségbeesett emberrel küzdeni.

Hiszen ha ellenség volna, de ezek rövid idővel ezelőtt még nagyon jámbor emberek voltak, csak hogy bevándorolt társaik, kik külföldi szociális iskolákba jártak, kiöltek belőlük minden jobb érzést. Ezekkel tessék hadakozni, akikről tudja az ember, hogy ezek hozzánk is tartoznak, akikről tudjuk, hogy szinte azon óriási testülethez tartoznak, melynek a „mi hazánk“ a neve. Ha tudtuk volna, hogy háboruba megyünk, nem vettük volna fel szerelékünket ilyen szomoruan, mint most. Élénk emlékezetemben van a Mirkó, az a derék suhancz fiu nagy fekete szemével és napbarnította arcával, észre kellett vennem, mint változik át az a barna arc sápadtá, mily véstjéslőan fénylenek azok a szemek, ő is közülök való volt, apja, nagyapja s egész családja mind bányászok voltak;

Temetés után.

A királyról.

A király a temetésutáni éjjelt nyugodtan töltötte Schönbrunnban. Vasárnap délelőtt kilenc órakor udvari diszhintón a Burgba hajtatott. Tizenegy órakor a király az unokaöcseseit, Szigfrid és Kereszteket, Thurn-Taxis hercegeket, Margit hercegnét, később pedig sógorát, az alenconi herceget fogadta.

A debreczeni izr. hitközség gyásza.

Az előjáróság rendkívüli ülésében imádott királynénk megrendítő halála fellet mérhetetlen fájdalmát jegyzőkönyvbe iktatta és megdicsőült Királynénk felejtethetetlen emlékét megörökítette. Továbbá elhatározta a következőket:

1. Az izr. hitközség gyászának jelül a templomon a fekete lobogók 30 napig kitűzve maradnak.

2. A királyné lelkiüdvéért 30 napig „Kadis“ (haloti) ima mondatik és a „nervesomo“ mécs égettetik.

3. A kollegium által a királyné nevére létesítendő „Erzsébet alapítványhoz“ 100 koronával hozzájárul.

4. A fővárosban felállítandó szoborra 100 koronát adományoz.

5. A fenti két célra a tagok körében külön gyűjtés indittatik.

Requiem a királynéért.

A debreczeni róm. kath. templom főoltáránál ma reggel 9 órakor ismét felgyújtották a kegyelet áldozat tüzeit Magyarország felejtethetetlen királynéja szent emlékére. A gyászpompával gazdagon feldíszített templomban ez alkalommal a helyőrség teljes számmal megjelenő tisztikara előtt gyászisteniszteletet tartott dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános.

Párisi emlék.

— Erzsébet királynéről. —

Erzsébet királyné tragikus halála bánatosan emlékezteti a párisiakat a felséges asszonynak a francia fővárosban való tartózkodására.

Immár nem azokról a fényes időkről beszélnek, a melyek Erzsébet királynét a Tuillériák tündérségében látták, Ferencz József karján. A messze múltnak, ez órában szinte hihetetlen eseménye ez, elhalványodott festménye, a melyen a királyné a nagyszerű színek lázas káprázatában jelent meg III. Napoleon udvara s az ünneplő párisiak előtt... Boldog talán még akkor sem vala, mert az osztrák-porosz háboru fájdalmas és megalázó emlékei még élénken éltek a szívében. Ámde fiatalsága előtt a legszebb jövő állott... Akkor még nem ismerte e jövőnek gyászát és keserveit.

Azóta, ha visszajött a királyné Párisba, már csak a bánat és szomorúság hozta vissza. A császárság elmulása után a felséges asszony nem jött el ide királynéi méltóságában többé és uralkodói korona helyett immár csak a martíromság tövis koszoruját viselte.

Igy láttuk őt Párisban bánatosan és fájdalmasan gyászba öltözködve, a mikor a Heine sirját kereste fel. Ez a sir, a sokat szenvedett költő nyughelye, nagyon kedves volt a szívének. Régen, az idők mostohasága folytán e sir egy alaktalan földfüveg volt mindössze, elhanyagolt és virágtalan. A királyné rendbehozatta és hónapról-hónapra koszorut helyeztetett e sirra. A párisi osztrák-magyar nagykövetséghez nagyon közel álló hölgyek vitték a királyné koszoruját a temetőbe.

A királyné utolsó koszoruja Heine halálának évfordulónapján került a költő sirhalmára. Párisi ibolyából fonódott, egy sápadt gyein-ággal. És fekete szalagja e koszorunak a költő egy versének idézetét viselte. Rövid sorok, de oly kifejezők s oly fájdalmas világot vetnek a királyné lelkületére!

Ime a koszoru szalagjaira e sorok voltak írva:

„Schlafen ist gut, der Tod ist besser...
Freilich,
Am besten wäre nie geboren sein...“

átgondoltam az ő szörnyű helyzetét, ha esetleg nem engednek, mi lövünk, nem tudni kit talál a golyó. Iszonyu elgondolni, hogy ez az ember most menjen ölni a tulajdon apját, rokonait, bajtársait, hiába, mi csak egy jelszavat ismerünk és ez az engedelmisség.

Lázás gyorsasággal vettük fel szerelvénnyünket, de azért láttam a Mirkó arcát, majd halott-halványan, majd viasz-sárgán, majd ismét vépirosan, láttam azokat a szemeket vérben forogni, majd kidagadva, mintha kiakarnának ugrani üregeikből!

Gyorsan indulnunk kellett, mert ha félórát késünk, ki tudja, hány ember életébe kerül.

Gyönyörű ut vezetett ki a telepre, rekkenő hőségű nyári délután volt, de nem néztem én akkor az időt, nem a természetet, hanem a pajtásomat a Mirkót, ki látszólag nyugodtan ment melletttem; mikor közeledtünk a faluhoz, akkor vettem észre arcán ismét az előbbi változást; eszébe jutottak neki emlékei, hisz itt született, itt nevelkedett és itt fejlődhetett ki szívében a szerelem valamelyik esinos bányász leány iránt. Közelebb és közelebb értünk a faluhoz, mely egy mély völgybe feküdt, hova nekünk egy meredek hegyen kellett lemenni. Itt megállá-

Miért hogy épen e sorokat választotta a királyné bánatos idézetül!

Később is eljött Párisba a királyné s ekkor is a veszteség, a gyötrelém vezette. Akkor történt, a mikor a Jótékonyági bazár lángoczeánja elhamvasztotta az alençon-i hercegnét és elporhant teste összekeverődött a sivár telek talajával, a homokkal. A királyné nővére volt ez a szerencsétlen asszony, a kit nem lehetett megtalálni többé.

Akkor Erzsébet eljött e szomorú földre, a melyből elszenesedett gerendák meredtek vigasztalan. És imádkozott. Az után egy tenyérnyi homokot vitt magával ez irtóztató temető földjéről.

Azontul Páris városa is csak fájdalom emlék volt neki. Neki csak ép úgy, mint Eugénia császárnénak, a ki hajdan oly boldog s egyszerre oly szerencsétlen volt itt. A közös sors hozta össze őket Cap-Martinban, ahol egymás mellett ülve, szóltanul nézték a tengert.

Hajdan látták egymást a Tuillériákban, a fiatalság, a dicsőség gyönyörűségében s a legjobb jövő előtt . . .

Az után az egymás fájdalmának voltak tragikus tanui. Ugyanaz a fájdalom, ugyanaz a veszteség érte mind a kettőt: Eugénia is, Erzsébet is a fiát gyászolta.

A hasonló szenvedések okozták, hogy Erzsébet királyné nagyon szerette a szerencsétlen Eugéniát. Páris városáról, ahol ők oly sokat szenvedtek, oly sokat vesztek, egy szomorú dalt tudtak mind a ketten.

M.—U.

Dreyfus-ügy.

Páris, szeptember 20.

A Havas-ügynökség megegyezik egy esti lapnak azt a jelentését, a mely szerint Chanoine tábornok kinevezése előtt Faure elnökkel a hadtengerészeti miniszteriumban állítólag beszélgetést folytatott, Chanoine tábornok a köztársasági elnököt csak hadügyminiszterré való kinevezésének aláírása után látta.

podtunk, várva az előre küldött csapat visszaérkezését, hogy mint áll a helyzet. Megszólítottam.

— Hallod Mirkó, kár volt ugyan ide jönni, de legalább egy kis kirándulást csináltunk.

— Ugyan miért? — kérdé haragosan.

— Azért, mert ha meglátnak bennünket, lesz annyi eszük, hogy nem hagyják magukat innen felülről összelövdözni, hanem szépen megbékülnek.

— Az nem igaz, kiáltott rám mint egy örült, ez nem gyáva nép ha munkás is, ez azért mit feltesz magában, ha kell, meg is tud halni; nem volt emberi formája, sápadt mintegy halott és dühös volt, mint egy vadállat. Szántam szegényt és annál jobban vigyáztam rá, felelni akartam neki, de parancsnokunk vezényszava elnémított mindent. Az előcsapat parancsnoka azt jelentette, hogy a bányászok minden egyezkedést meghiusítanak, kérelmük teljesülését kívánják, vagy felgyújtják a telepet. Megtöltöttük fegyvereinket és indultunk előtte a lejtőnek, egy helyen az ut keskenyebb lett, mindkét oldalról völgy, csak egy keskeny ut vezetett lefelé; pajtásomat nem kísérhettem figyelemmel, mivel ilyen helyen könnyen

London, szeptember 19.

Esterházy őrnagy 12 nap óta itt van. Lakezimét tudják, de alig lehet ráismerni, mert bajuszát leberetváltatta.

Az Observer című hetilap egy munkatársa, a ki majd mindennap beszél vele, most szenzációs fordulatot jelez Esterházy magatartásában.

Esterházy ugyanis most koronatanu akar lenni Dreyfus javára. Eddig csak a katonai engedelmség tartóztatta. Ő mint mozdotta, a középkor condottieri szellemében gondolkozott, a hol a katonai köteles engedelmség minden más érzést elfojt. Ha azt parancsolták volna neki, hogy fivérért löjje le, ezt is megtette volna.

Most azonban, hogy elbocsátották csak becsületérzésének szavára fog hallgatni. Egyelőre egyetlen leleplezést tesz és ez az, hogy a Dreyfus pörben szerepelt dossierben közel ezer okmány szerepelt, melyek közül azonban hatszáz hamisítvány. Esterházy ismeri a hamisítványokat, meg fogja azokat nevezni és elmondja a körülményeket is, amelyek közt a hamisítás történt.

Letartóztatott plébános.

Szinte hihetetlen dologról értesít csongrádi tudósítónk. Hegyi Antal csongrádi plébánost tegnap délután tizenhét polgárral együtt a csendőrök letartóztatták és Szegedre kísérték.

Az eset részletei a következők:

Tudvalevő, hogy az esztergomi főszentszék visszahelyezte Hegyi Antal plébánost hivatalába. A váci püspök a főszentszék ítéletét meglebbezte a pápához, a ki azonban megerősítve az esztergomi főszentszék ítéletét, Hegyi Antalt állásába visszahelyezni rendelte. A meghuzott plébános — ennek a rendeletnek dacára is — hiába várta mindeddig a hivatalos visszahelyeztetés iránti intézkedéseket s mint tudósítónk írja, tegnapelőtt, vasárnap délután tíz csongrádi polgár társaságában megjelent a paróchián.

A mikor a cselédség észrevette a plébánost, lehuzta a bezárt ajtókról a kulcsot, úgy hogy Hegyi lakatosért küldött, akivel fölnyitatta a plébánia ebédlő-ajtáját s a kíséreléssel együtt belépett az ebédlőbe.

megtörténik, hogy az ember megbotlik egy kőbe és akkor gurul lefelé a nélkül, hogy akarná.

Én épen egy ilyen nagy követ akartam kikerülni, midőn látom ám, hogy a Mirkó villámgyorsan leveszi válláról a fegyverét és elszántan leveti magát a mélységbe. Mindnyájunkban meghűlt a vér ennek láttára, utána siettünk, a völgyben azonban már csak egy vérral borított alakot láttunk feküdni. Lemostuk és a vértől megtisztítottuk, de megmenteni nem lehetett, még néhány percig élt csak.

Parancsnokunk kérdőre vonta, miért tette? Nyíltan megmondta: bányász voltam én is itt, apám, rokonaim mind bányászok, azt akarták, hogy ezekre löjök. Választanom kellett: eskümet megszegve, az engedelmséget megtagadni, vagy esetleg az apámat lelőni; nem választottam egyiket sem, hanem a halált.

Mindnyájan sajnáltuk szegényt és a kérges szívű katonák között nem egy könyezett a véres tetem láttára.

Azon a helyen, hol ez az eset történt, a bányászok emléket emeltek az ő martírjuknak.

Közben, nem tudni még ki — jelentették a főszolgabírónak az eseményt, aki állítólag Ujhelyi Nándor kir. tanácsos tanácsára azonnal táviratozott Szentesre, hogy küldjenek csendőröket. Közben a főszolgabíróság táviratban értesítette a főispánt, a váci püspökséget és a szegedi törvényszéket a történetekről.

Szentesről azonnal küldöttek is tíz lovasrendőrt, akik a csongrádi 8 gyalogos rendőrrel délután félőtkor körülfogták a paróchia épületét. Az ostromállapot persze óriási népesödületet vonzott a paróchia elé. A csendőrök parancsnoka ismételtén felszólította a néptömeget a távozásra, a nép azonban kijelentette, hogy addig, míg a csendőrök el nem távoznak, ő sem mozdul.

Erre a csendőröknek „kész“-t vezényeltek s a közönség mellének szegezett fegyverrel állottak a néppel szemben. A nagy tömeget rendkívül felbőszítette ez s fenyegetőleg nyomult előre a csendőrség felé. A csendőrök lassan visszavonultak a paróchia épületéig s ott tüzelésre kész helyzetben néztek farkasszemet a tömeggel. Este kilenc óráig tartott ez az állapot, amikor a tömeg lassankint széteszladozott.

A csendőrök a helyszínén maradtak egész éjjelután kétóráig, amikor behatoltak a plébánia épületébe s Hegyi Antalt letartóztatták. A letartóztatott plébánost azután kocsin Szentesre szállították, a honnan a ma reggeli vonattal Szegedre vitték.

A plébánossal együtt volt tíz polgár s azonfelül még hét, akik Hegyi pártjára állottak, a csendőrség letartóztatta s az éj leple alatt a tiszai hajóállomásig kísérte, hogy hajón szállítsa be Szegedre.

A városban óriási az izgatottság. — Igen valószínű, hogy még a mai nap folyamán újabb fegyveres erő érkezik.

Bucusu a nyártól.

— szeptember 10.

A vidám nyár, amely voltaképp nem volt olyan vidám az idén, a mai nappal elmúlik, hogy helyet engedjen a tisztos ősnek, amely tényleg hűvös, borongós, de a valóságban nem olyan szomorú, minthogy a hűvös napok hozzák meg a szüretet, a színházat és a kezdődő pezsgő idénynek sok egyéb tartozékát.

Most ime, hogy a nyár eltűnik, nem érezzük a válás fájdalmát olyan élénken, mint máskor, mert hiszen ez a nyár sok idő óta a legszomorúbb nyara volt a magyarnak. Amugy is úgy emlékeznek meg róla a világ-história, mint olyan meleg évszakra, mely nemcsak a fák gyümölcseit érlelte bőven, hanem bőségesen termelte a legkülönbözőbb szenzációkat is, melyek Európa társadalmának már-már fáradt idegzetét olykor tulfeszítette.

1898-nak tündöklő szép nyara, tűnj el Isten hírével. Ha maraszthatnánk sem maraszthatnánk.

Szomorúság volt a megérkezésed, amikor arany napsugarak helyett jéggel szórtad tele az ország felének határait; eltűnésed utolsó napjaiban pedig siralom hona lett ez az ország.

Azért nem fáj a bucsu, sőt megkönnyebbülés száll meg. Talán teljesül a közkeletű mondás. Boru után derül, — és úgy lehet, midőn az őszi ég beborult, igazándiban csak most derül föl a magyarnak. A midőn a madarak elszállnak: a reménység madarai, akkor raknak fészket a szivekben.

A jó öreg király levele hintette el a reménység első magvait. Ez a reménység melegíti be hideggé váló szobánkat.

Itt van az ősz, itt van újra . . . Debreczenben ennek a következő megezőfolhatlan bizonyítékai vannak :

A színházi jelentések színes falragaszok képében fölrepültek az utcza sarkakra.

A kávéházak előtt behordták az asztalokat.

Megnyiták az iskolák és Törő bácsi megkérte személyzetét.

Tóht László felöltötte spencerét; az epedő szemü jó Lulu pedig szürke sárga színű übiben tüntet.

Az örök ifju Kepes Géza a keskeny gallérok helyett visszavonhatatlanul magas gallérokat visel.

Egy érdekes hírlapíróársunk elővette hat kilós vasbotját, ne hogy a szél elvigye.

A korzón szép asszonyainkon feltűnnek a boak . . .

Igy felkészülve az őszre, bátran következhetnek az ossiáni ködös napok . . .

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hátfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárafeleknek felvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémiá palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra között, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

— **A városházáról.** Bészler Károly tanácsnok árvaszéki elnök szabadságideje letelvén, átvette ismét hivatala vezetését.

— **A küldöttség hazaérkezése.** Rásó Gyula kir. tanácsos alispán, Weszprém Zoltán megyei főjegyző, Lengyel Imre ny. törvényszéki bíró és Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok boldogult királynéknak temetéséről hazaérkeztek. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester pedig Bécsből Budapestre utazott fontos városi ügyek elintézése végett.

— **Ülés a városházán.** Ma délután jog- és pénzügyi bizottsági ülés volt Vecsey Imre tb. tanácsnok elnöklésével. A letárgyalt ügyekről holnap hozzuk tudósításunkat.

— **A költségvetés tárgyalása.** A gazdasági bizottság tegnap délután tárgyalta a házi pénztár 1899. évi költség-előirányzatát Király Gyula gazdasági tanácsnok elnöklése mellett. A bizottság a költségvetést előbb általánosságban, azután részleteiben is elfogadta Szabó József főszámvevő felvilágosításai folytán. De a részletes tárgyalásánál több javaslatot vétetett be a jegyzőkönyvbe. Így a debreczeni szántó és kaszáló földek rovatánál azt a kívánságát fejezte ki, hogy a kertészeti egyletnek adományozott 27 kat. hold föld, miután ez az egylet már különben sem működik, vétessék vissza és a házipénztár javára jövedelmeztessek.

A fuvarozás rovatánál felvett 8080 frtból 3000 frt esik a tűzoltóegylet által használt tiz ló tartására, akkor, midőn a polgárság 3 és 1/2 százalék tüzi válságot fizet a tűzoltó intézményért. A bizottság javasolja tehát, hogy vagy vonassék vissza a tiz ló tartása s bérkocsi lovak által pótolassék ez az erő; vagy pedig ha ez nem volna lehetséges, sem célhoz vezető eljárás nem volna, — viszonzásul köteleztessék a tűzoltóegylet, hogy fizetési tagjai, akik rendes körülményeik között ugy sincsenek állandóan elfoglalva, az utczák locsolásánál alkalmaztassanak. Szóba jött az a nagy gazdasági veszteség is, amelylyei állati járványos betegségek esetén a vásároknak hosszú ideig tartó elzárása, a gazdaközönségre és a házipénztárra jár. Ennélfogva felkéri a bizottság a tanácsot, hasson oda, hogy a törvénykorlátai között ezek a piaci zárlatok, lehetőleg minél kurtábbak legyenek.

— **A tanács és tisztikar koszorúja.** A tanács és a tisztikar ma délelőtt küldte el koszorúját Vértessy István nyug. főjegyző koporsójára. A koszorú, melyet Paczelt János műkertész kötött, babér és pálmából készült, fehér-fekete szalagján a következő felirattal: *Vértessy István elhalálása feletti részvéte jeléül — Debreczen sz. kir. város tanácsa és tisztviselői kara. 1898. szept. 20.*

— **A jog- és pénzügyi bizottság** ma délutánra összehívott ülése, néhai Vértessy István temetése miatt, aki hosszúideig volt elnöke a bizottságnak, nem 3, hanem 4 órákor kezdődik. A bizottságnak különben sok dolga lesz ezen az ülésen s ha úgy tetszik dobzódhatik a jókedvű adakozó szerepében. Félteüzet segélykérvény van főlvéve a tárgysorozatba. A pénzügyminiszter az országos központi hitelszövetkezet üzletrészeinek jegyzését, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület a kollegiumi büntető jogi tanszék javadalmazásának a kiegészítését, az ev. ref. egyház az ispotályi templom és torony hiányainak a kijavítását, az ág. ev. egyház iskola és tanítói lak építését, az izr. hitközség 200,000 db téglá adományozását; a helyi vasut társaság hatvanutczai telepén faraktár engedélyezését kérelmezi. Ezekon kívül még sok más kisebb jelentőségű ügy foglalkoztatja majd a bizottságot. A költségvetés tárgyalását későbbi ülésre tűzik ki.

— **Debreczen felirata.** Émlítettük lapunkban sőt közöltük is szóról-szóra azon részvét feliratot, melyet megboldogult királynéknak elhunytá alkalmával Komlóssy Arthur főjegyző szövegezésében a rendkívüli törvényhatósági közgyűlés magáévá tett. Ezen a — város gyászát oly mélyen kifejező feliratot — *Dávidházy* Kálmán műkönyvkötészetében már elkészítették. A felirat fekete bőrbe van kötve, külső lapjain a város gyönyörű kivitelű címereivel; belül fehér-moire-selyem lap után következik a felirat kaligrafikusan írt szövege. A könyvkötészet eme remeke méltó a felirat hatalmas elaboratumához, mely főjegyzőnk tollát dicséri. A felirat megtekinthető Telegdi K. Lajos kereskedésében.

— **Kegyeletos ünnepély a főreáliskolában.** Ma délelőtt a helybeli főreáliskolában kegyeletos módon ünnepelték a boldogult királynéknak emlékezetét. A tanári kar és az ifjuság valamint nagyszámu gyászoló közönség gyűlt egybe a főreáliskola nagy termében, hol Gérosi

Kálmán tankerületi kir. főigazgató is megjelent. Az ünnepi gyászbeszédet, mely mély benyomást tett a hallgatóságra, az intézet tudós tanára: *Kardos Albert dr.* olvasta fel. Utánna *Géressi Kálmán* főigazgató beszélt szívhez szólóan az ifjúsághoz, szívökre kötvén a komoly munkát, figyelmükbe ajánlva koronás királyunk eme fonséges szavait, *ne kiméljenek a munkától, mely vigasztalásomra szolgál.* A közönség meghatottan távozott az ünnepélyről. Kardos Albert tanár remek beszédét holnap lapunk tárczarovatában közöljük.

— **Gyászistenítisztelet az izr. templomban.** Megdicsőült feledhetetlen emlékü Királynéknak, Erzsébet ő cs. és királyi Felsege lelkiüdvéért folyó 1898. évi szept. hó 21-ik napján a Deák Ferencz-utczai templomban tartandó gyász-istenítiszteletre t. czimzettet meghívjuk. Debreczen, 1898. szeptember 19. A debreczeni izr. hitközség előljárósága: Reichmann, elnök. Burger, jegyző.

— **A színészet százéves jubileuma.** A Csokonai-kör vasárnap tartott rendezőbizottsági és választmányi ülésében elhatározta, hogy a debreczeni színészet százéves jubileumát a nemzetet ért mélyeséges gyász miatt f. évi november hó 27-ikére halasztja. A lapokban tévedésből jutott be az október 27-iki dátum, mit ezennel helyreigazítunk.

— **Választások a főiskolában.** Felér egy képviselő választással, sőt érdekesebb annál. Különösen a mostani választások olyanok lesznek, hogy ilyenre még a legöregebb jogászok sem emlékeznek. Az egész kollegiumban, sőt még a városban is közbeszéd tárgyát képezi a választás. A főiskola előtti tér óriási teher és piros tollas, rőf hosszú nemzeti szín és piros szalagos kortesekkel van tele, kik várják a beérkezőket, mint valami prédára leső duvad. Pedig már ninesen ember, nines voks, aki meg ne lenne fogva. A kortesek megfeszítik utolsó erejüket, ma már lezárják a beiratkozási iveket, mert holnap már meglesz a könyvtárnok választás. Már csak két jelölt van rá, a harmadik visszalépett s ezek Kovács József 4. jh. és Boross Lajos 3 jh. Az ősidők óta szokásos értekezleteken, mely a pártnak együtt való mulatásából áll, persze zeng a nóta, a kortesnóta. A Kovács párt kortesdalaiból, ime egy néhány:

Kovács Józsi olyan ember
A ki szerdán biztosan nyer,
Bizton bukik az ellenfél,
Boross Lajos előre fél.

Boros Lajos vett két macskát
Egy feketét meg egy tarkát,
Megtűtötte peccsenyének
Azt adta a kortesének.

Megjött Mucsáról a posta,
Leveled van Kovács Jóska,
Az van írva a levélben
Könyvtárnokunk soká éljen.

— **Ingatlanok szerzése.** A belügyminiszter a vágóhid előtti téren létesítendő új sertésvásártérre vonatkozólag hozott közgyűlési határozat ellen *Boczko* Sámuel és társai által beadott fellebbezéseit elutasítván, az új vásártér áthelyezése czéljából szükségesnek mutatkozó telekvásárlások iránti intézkedések folyamatba tételét elrendelte, mihez képest a folyó évi szeptember 29-én tartandó bizottsági közgyűlés alkalmával a szükségesnek jelzett debreczeni 51. számú tjkvben kiskoru Szilágyi testvérek tulajdonául beirt 14 h. 24 □ öl, továbbá a debreczeni 4378. sz. tjkvben Lakatos Gá-

bor és neje Pálfi Eszter tulajdonánál beirt 7 hold 360 négyszögöl és végre a debreczeni 7124. sz. tjkvben Szakácsi András tulajdonánál kitüntetett 2 hold telek megszerzése tárgyában névszerinti szavazás történik.

— **Az Önálló Munkás Betegsegélyző Egyesület** és s vele kapcsolatos Temetkezési egyesület e hó 24-én tartja társasvacsorával egybekötött táncvigalmát, melyre e helyen is felhívjuk a közönség figyelmét. Jegyek előre válthatók Privitzer József Széchenyi-utcai üzletében. Megemlítjük, hogy a szünóra alatt az összes jelenlevők között — külön díjazás nélkül — egy darab 10 koronás aranyat sorsolnak ki.

— **Közgyűlés.** A debreczeni szállodások, vendéglősök, korezmárosok és kávéosok ipartársulata 1898. évi szeptember hó 23-án délután 3 órakor az „Angol királynő” szállodában közgyűlést tart. — Tárgy: Emlékezés Erzsébet királyné felet. Elnöki s egyéb tisztségek betöltése. Számvizsgálói jelentés. Borvásárlási ügy és szikvizgyári ügyek.

— **A debreczeni izraelita szent egyelet** legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy Erzsébet királynő halála feletti mély fájdalomának jegyzőkönyvben ad kifejezést, továbbá örök időkre a királynő halála napján lelkiüdvéért hála imát mondhat s a királynő emlékére 1000 forintos alapítványt tesz, melynek kamatait minden évben szegények segélyezésére fordítja.

— **A központi választmány hirdetése.** Debreczen sz. kir. város központi választmányának a felszólamlásokra vonatkozó határozatai f. évi szeptember 20-tól 30-ig Ronesik Lajos tanácsnok hivatalos helyiségében (városház) közszemlére kitétetek. Azok, kiknek felszólamlása felett határozat hozatott annak közszemlére történt kitételét követő 10 nap alatt, — azok pedig, kiknek az 1874. évi 33. t.-cz. 49 ik szakaszában elősorolt határozatok kézbesítettek: a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a királyi Kuriához intézett felelővételüket a központi választmány elnöke Nagyságos Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester urhoz benyújthatják. A központi választmány.

— **Díjlövészet.** Vasárnap, szeptember hó 18-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek legjobb szeglövessel: Szabó Sándor 1 db 10 kor. arany; legjobb mélylövessel: Füst Ödön 4 koronát; legtöbb körlövessel: Molnár Ferencz 4 koronát.

— **A debreczeni termény és áruraktár részvénytársaság** 1898. szeptember hó 25-én délelőtt 10 órakor a városháza nagytanácstermében évi rendes közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése. A lefolyt 1897—98. üzleti év zárszámadásai, a mérleg helybenhagyása és a felmentvény megadása. 3. A nyeresemény felosztása, az osztalék megállapítása. 4. Sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag és egy felügyelő bizottsági póttag helyének választás utáni betöltése. Debreczen 1898. szeptember 1-én. Az igazgatóság. — Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a debreczeni termény- és áruraktár részvénytársaság 1897—98-iki, tizenegyedik üzletéről szóló zárszámadást lapunk holnap számának közgazdasági rovatában hozzuk.

— **Talált arany medál.** E hó 17-én az ev. ref. nagytemplomban az istentisztelet alkalmával egy értékes arany medál találtatott. Igazolt tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti az I. ker. rendőrkapitányságnál.]

— **A debreczeni jótékony nőegylet** elnöke felkéri a választmány tagjait hogy ma kedden d. u. 3 órakor, az árvaház üléstermében egy rövid értekezletre, megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: A magyarországi nőegyletek által Budapesten f. hó 25-én megalakítandó „Erzsébet-alap.”

— **A p.-ladányi kétszeres gyilkosság a kir. táblán.** A debreczeni kir. tábla bessenyei Széll Farkas h. táblai elnök elnökele mellett ma tárgyalta Daróczy Imre p.-ladányi kádár legény bűnügyét, ki a tavasszal P.-Ladányban Lohrber Dávid szatócs nejét s 8 éves leányát kegyetlen módon meggyilkolta s kirabolta s a kit a törvényszék két rendbeli gyilkosságért s rablásért tekintettel arra, hogy a büntény elkövetésekor még nem töltötte be huszadik évét, — a legszigorubb büntetéssel 15 évi fegyházzal sújtott, ezenkívül 10 évi hivatalvesztésre is ítélte. A tábla büntető tanácsa hosszas tárgyalás után elvetette dr. Bakonyi Samu védőügyvédnek a büntett minősítése ellen beadott felelővételét s változtatlanul helyben hagyta a törvényszék ítéletét ama pótlással, hogy politikai jogainak gyakorlásától is felfüggesztette 10 évre.

— **A város makktermése.** A tanács által kiküldött bizottság Oláh Károly tanácsnok vezetése mellett feljárta az erdős pusztákat s felbecsülte a makktermést. A Fancsikán 3000, a Bánkon 1000 frtra becsülte a makk értékét, s ezen termést a tanács árverésen sertéshizlálásra adja ki szeptember 28-án. A többi erdősegen csupán annyi makk termett, hogy elég lesz vetésre az erdők felújításához.

— **Eltűnt vasuti tiszt.** Ehrlich Gusztáv vasuti tisztviselő, ki az kabai állomáshoz volt szolgálattételre beosztva, tiznappal ezelőtt az állomásról eltűnt s azóta nyoma veszett. Felettes hatósága keresteti, de még ez ideig nem akadtak nyomára. Ösmerősei azt hiszik, hogy öngyilkosságot követett el.

— **Agyongázolt gyermek.** A gondatlan, eszeveszeti, sebes hajtásnak tegnap este áldozata lett egy kis gyermek. Kezevelés hat óra előtt a Pacsirta-utczán Hatvani Gábor kőművesnek egy éves tiz hónapos kis gyermeke a járó szélén játszadozott, mikor Szilágyi János fuvaros, aki szemétdőrással foglalkozik, arra vágatott a szekérével. Szilágyi egészen a járó szélénél hajtott s a kis gyermek a szekér kereké alá került. A kerekék ép a gyermek fején mentek keresztül. Varga Emil dr. ker. orvos és Pávay Gyula p. biztos jelentek meg a gyermek szülői házában, ahova vitték. A rendőrorvos konstatálta, hogy a gyermeknek fején ment keresztül a szekér, koponyatörést szenvedett s nem marad életben. — Egy órai kínos vonaglás után meghalt. A rendőrség a gondatlan fuvaros ügyét átteszi a kir. ügyészhez.

— **A krajezár vége.** A Nagyméltósága m. kir. pénzügyminiszterának 40918. számú rendelete folytán közhírré tétetik, hogy az ausztrai értékű 1 azaz egy krajezáros ési fél krajezáros réz váltópénz a magán forgalomban csak 1898. évi június hó 30-ig fogadtatott el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1899. évi december hó 31-ig fogadtatnak el s hogy 1899. évi december hó 31 dike után azok sem név értékükben sem anyagi értékük megtérítése mellett többé sem fizetéképpen el nem fogadtatnak, sem be nem váltattanak. A városi tanács.

x **Egy hat szobából** és mellékhelyiségekből álló, ujonnan épített házban lévő lakás az Arany János (Kádas) utcában kiadó.

SZINHÁZ.

* **Szathmáry Árpád szerződötése.** Több laptársunk megemlítette és sajnálatát is fejezte ki, hogy Szathmáry Árpád, Szatyi bácsi a vigszínházhoz szerződött. A hír nem felel meg a valóságnak, Szathmáry Árpádot szerződése még jövő év július haváig Komjáthyhoz köti. A vigszínházhoz Szathmáry Árpád testvére, Szathmáry Károly szerződött.

* **A színház és a katonazené.** Ma-holnap bevonul M.-Szigetről a szintársulat s megnyílnak a debreczeni színház kapui. A közönséget már most élénken foglalkoztatja az a hír, melyet munkatársunk előtt illetékes helyen megerősítettek, nevezetesen, tekintettel az országot ért gyász miatt, a katonaságnak kiadott rendelet értelmében nyolcz heti mély gyász tartama alatt a katonazenekarnak nem szabad játszani. A debreczeni színházban e szerint, november 17-ig, tehát másfél hónapig, míg a mély gyász tart, nem játszhatik a katonazenekar. Arra vagyunk kíváncsiak, gondolt-e erre a színházvezető s ha igen, gondoskodott-e arról is, hogy a katonazenét mivel s mily módon fogja pótolni.

— **A színházlátogató közönség figyelmébe.** A közeledő színiévadra egy családi páholy (A. bérletben) elcsereztetik egy közép páholylyal, esetleg a családi páholyhoz társ kerestetik. Bővebb felvilágosítás kapható a reggeli és déli órákban a szerkesztőségben.

A vidék gyásza.

H.-Dorog, szeptember 20.

Hajdu Dorogon e hó 17-én tartatott meg a község minden rendű lakosságának nagy részvéte mellett, a dicsőült királynéért a gyász istentisztelet.

Reggel 8 órakor a róm. kath., 9 órakor a görög kath., 10 órakor az ev. ref. ezt követőleg pedig az izr. egyházban volt gyásztisztelet. Az isteni tiszteleten mind a férfiak, mind a nők gyászuhába öltözve vettek részt, s mindön felhangzott a gyászenek bus melodiája, nem volt szem, mely a fájdalom könyeit ne hullatta volna. Az istentisztelet után, melyen az iskolák növendékei is résztvettek, tartotta meg Ujhelyi Andor lelkész az iskolai ünnepeket, szép beszédben méltatva a megdicsőült királyné hazánk és nemzetünk iránti nagyszeretét, s magas és fenekölt lelkének szép erényeit, buzdítva a növendékeket emléke kegyeletben tartására s hazaszeretetre. A temetés napján az üzletek zárva voltak, s egész nap általános munkaszünet volt.

H.-V.-Pércsen.

H.-Vámos Péres község képviselőtestülete f. hó 17-én d. u. 2 órakor ülést tartott, melyben Kohutovics János főjegyző emlékezett meg Erzsébet királyné ő Fel-sége váratlan haláláról s méltatta a gyászt, mely ez által szeretett királyunkat és hazánkat érte. Az elhunyt emléke jegyzőkönyvbe igtattatott. Ezután a képviselőtestület az ev. ref. templomba vonult, hol a község lakossága valláskülönbség nélkül megjelent s könnyek között hallgatta végig Nagy Dániel ev. ref. lelkész meghatározó imáját.

A válás.

Fáj a mi szívünk, sajog a mi szívünk. Lelkünk lelke életünk élete fekszik a koporsóban. A szent fehér asszonyt teszik ma örök nyugalomra. Arca fehér, ajaka néma. Nem hallatszik róla fájdalmas sohajtás, sem vád, sem panasz. Pedig a szive táján, ott a hol annyi szomorúság, annyi tenger fájdalom lakott, egy vékony piros csik, parányi nyílás van. Ott szállott el abból a drága szívből az élet. S kitör szívből a mély, az emésztő, a kétségbeesett fájdalom.

A merre csak emberek élnek, a merre csak érző szív lakik, mindenütt buzgó szomorú harangzugás hallatszik. Jajgatnak, sirnak a harangok, jajgatnak sirnak az emberek. Fájó zokogásuk, nehéz, nagy sirásuk mért-földekre hajlik. Bebe olvad a harang buzgó zokogásába s messze idegenbe hordja a Kárpátok szele. Arrafelé, oda, a hol a mi drága szent halottunk néma koporsóban pihen.

Lehanyatlik a dolgos kéz — képtelenné lesz a munkára. Sehol sem hallatszik nóta, édes magyar nóta. Csak a circum-dederunt szomorú akkordjai töltik el a sziveket valami kimondhatatlan, valami nehéz nagy fájdalommal. Csak könnyeink peregnék a drága anyaföldre. Könnyeink peregnék hosszú egy hét óta.

Nézzetek be az alacsony, rozszant házikókba, ahol a gond széles barázdákat vont a szegény napszámos ember arcára, ki annak verejtékével keresi mindennapi kenyerét; nézzetek be a büszke fényes palotákba, ahol nem ismerik a szükségét, a nyomort, a hol napról-napra vidám pohárcsengés között szoktak mulatni az emberek; nézzetek be és sehol sem fogtok látni ma egy mosolygó arcot, egy száraz szemet. Mindegyikben fényes nehéz könnyesepp csillog, mindegyiknek arca könnytől ázik.

Ha sír a jó öreg király, sír a nemzet is! Ezen e szép országon nincs ma egy talpalatnyi hely, a melyet meg nem öntözött szemek harmatja!

Hüvös szél támad valahol a hegyek között. Megindul végig az országon és lengeti lobogtatja a szomorú fekete zászlókat. Egyszerre bölint, egyszerre mozdul mindenik, mint megannyi fekete gyászjelentés.

S ha gyászruhát öltünk, senkinek sem jut eszébe megkérdezni: miért? Az egész világ tudja, hogy Egy az, akit ma minden gyászol.

Bizony köröskörül beborult az ég felettünk. Nem láthatni egy tenyérnyi kék eget!

Ó nehéz, nagyon nehéz az elválás! Fáj a mi szívünk, sajog a mi szívünk. A mi bánatunknak nincsen mása!

Csak könnyeink hullanak a drága anyaföldre, könnyeink hullanak hosszú egy hét óta! Megárad tőle a négy hatalmas folyó. Hullik a Drávába Szávába, több a Tiszába, legtöbb a Dunába. Lassan, méltóságosan hőmpölyög medrében a szőke Duna, viszi könnyeinket lefelé. Elyeli, befogadja a mélységes sós tenger. Széles szőke folyó, fordítsd vissza utadat! Fordítsd vissza és vidd el könnyeinket addig az öreg nagy városig, a hol egy megdicsőült asszonyt kísérték ma utolsó útjára, örök nyugalomra. Csókold meg, öntözd meg az idegen város földjét, a mely Ő neki ezentul otthona lesz. Csókold meg, öntözd meg milliók könnyével, milliók szemének fájó nehéz harmatjával. S lehetetlen, hogy annak a halhatatlan fehér asszonynak, kinek ragyogó fényes szemekre nem itthon, de idegenben borul a tágas sír örök éjszakája, még egyszer utoljára meg ne dobbanjon a szive, az a törrel átszurt felséges nagy szive!

Az áldott, a glóriás a szent asszonyé. Bugó harangok szagatott szomorú

hangjai vigyének el nehéz sóhajunkat, fájó zokogásunkat arra felé, ahol az a drága fehér halott örök átmát aluszsz! Ezt a nagy sirást, milliók elfojtott szívből fakadt zokogását, lehetetlen, hogy meg ne hallja!

Huszár Amália.

Szobrot a királynénak!

— A debreczeni kereskedő-társulat felhívása. —

Tisztelt Kartársak!

Ama nagy és pótolhatatlan veszteség fölötti mély fájdalom, mely szeretett királyunk O Felségét érte, fellobbantotta a hűséges magyar nemzet szívében azt a nemes eszmét, hogy imádott Nagyasszonyunk: Erzsébet királyné szent emlékének a székes fővárosban szobor emeltesék és jótékony ezélu alapítványok tészenek, hogy azok örök időkre hirdessék feledhetlen jó királynénk nagyságát és a magyar nemzetnek hozzá való hűséges ragaszkodását.

A magyar nemzet minden hű fia siet összerakni filléreit, hogy ezen emlékszóbor minél impozánsabb és minél előbb megvalósítható legyen és hogy hazánkban minél több helyen legyenek oly marandó emlékek, melyek jóságos Nagyasszonyunk emlékét még a késő unokáknak is szívébe véssék.

Társulatunk választmányja, ismervé városunk kereskedő közönségének nemes érzelmeit és fenkölt gondolkodását és tudva azt, hogy hiva közel két évszázados tradíciójához, mindenkoron előljárt ott, a hol a hazaszeretet és koronás királyunk iránti hűség kifejezendő volt: f. hó 14-én tartott rendkívüli ülésében elhatározta, hogy Felséges királynénk emlékére a kartársak körében gyűjtést indít, melyet a társulat nevében 500 koronával nyitott meg és a begyülemző összeget, mint Debreczen sz. kir. város kereskedőinek és vállalatának adományát, fele részben a székes fővárosban emelendő szobor javára fele részben pedig a Debreczeni Kereskedelmi Akadémián létesítendő „Erzsébet királyné ösztöndíj-alap“ megalkotására fogja fordítani.

Midőn tehát egy gyűjtő-ívet ide mellékelve átnyújtani bátorodunk, bizalomteljes tisztelettel kérjük, hogy a magasztos hazafias ezélu adakozni és az adakozásra a kartársakat is serkenteni méltóztassék.

Végül kérjük, miszerint a gyűjtő ívet a begyülemző pénzekkel együtt folyó évi november hó 1 ig Zádor Lajos társulati elnökhöz küldeni sziveskedjék.

Kelt Debreczenben, a Kereskedő-Társulat választmányának 1898 szept. 14 én tartott rendkívüli üléséből.

Fenyéri Zádor Lajos, elnök.	Kardos László, alelnök.
Dr. Király Ferencz, titkár.	Bíró József, pénztáros.
Bárdos Géza, s. titkár, mint jegyző.	

Irodalom és művészet.

* **Mirjam.** Kiss Arnold dr. veszprémi főrabbi zsidó nük számára „Mirjam“ czim alatt imakönyvet irt. Az imakönyv hézagpótló mű, mely hű fordítása az eredeti héber szövegü imáknak. A hétköznapi imákon kívül magában foglalja az összes izraelita ünnepek alkalmával mondandó imákat. Az imák a legmagyarosabb stílusban vannak megírva, de emellett ügyelt a szerzőjük arra is, hogy az eredeti héber szövegnek megfelelően, úgy hogy a Mirjam cz. imakönyv bizonyára elterjed a zsidóság között. Az izraelita nőknek mindenestre nélkülözhetetlen s s ajánljuk a csinos kiállítású könyv megszerzését. Megszerzhető **Köves** és **Boros** könyvnyomdájában Wespriben.

* **„Ismeretlen ország.“** Singer és Wolfner népszerű regényvállalatának most jelent meg a két legújabb kötete, melyek Rider Haggard-nak, a világszerte ismert nagy angol regényírónak egyik legérdekesebb művét, az „Ismeretlen Országot“ nyújtják a magyar közönségnek. Rider Haggard nagy írói egyéniségét főlöszlegesen külön is figyelmébe ajánlanunk a magyar közönségnek. Ugyanaz ő a regényírás terén, a mi Stanley a földrajzi felfedezések világában: ő is Afrika belsejében szerepelteti hőseit, akik érdekesek, kalaadosak és nagyatermettek. S ami Rider Haggard regényeinek érdekességét fokozza, az, hogy az elmondott történeteket nagyrészt maga is átélte s a mesteri tollal, költői fantáziával leirt delői vidékeket maga is bejárta. — Az „Ismeretlen Ország“ legsikerültebb munkái közül való a világhírű szerzőnek. A minden ízében érdekfeszítő történet keretében Rider Haggard megrajzolja egy az ókorban Afrikába szakadt s eddig egészen ismeretlen néptörzs történetét, meglepő kulturáját, melyet essodálatos kalandok után ismernek meg európai ősei. Érdekfeszítő meséje mellett mély filozofia is nyilatkozik meg ebben a regényben, mely minden tekintetben a legérdekesebbek egyike azok között, melyek újabban a magyar könyvpiacra megjelentek. A két kötet ára két kötetbe kötve 1 frt.

CSARNOK.

A sors.

(Regény.) 53.

— Irtá: **Francisco de Renzis.** —

Fordította: **Váradí Ödön.**

(Folytatás.)

Ezek időtöltésül csak a sürgönyöket olvassák, melyeket a falra függesztenek az új adókról, az éppen ünnepeit ballétánczosnőkről beszélnek, csekély ethnografiai s politikai ismereteik mellett gyakran összetévesztik egy miniszter nevét valamely hegy névvel s gyakran elárulják, hogy minden politikai dologtól távol tartják magukat, ha csak a divat nem teszi kötelességükké, hogy magukat konzervatívoknak tartják.

Ezen urak egy selyemmel bevont, vagy lőszörrel töltött karosszék puha párnáira kényelmesen kinyújtózva kört képeznek.

Fejüket, karjaikat, lábaikat rátámasztják minden közelükben levő számlayra s asztalra, egy csésze kávét vagy théát kiszüresölnek, vagy egy pohárka legfinomabb cognacot isznak, hatalmasan füstölnek havannáikkal, nagyon drága nyakendő tűt, lakkezipőt s himezett selyem harisnyákat hordanak. A születés vagy pénz arisztokratia emberei egy doge vagy egy uzsorásnak utódai, kik minden uton jártak, kivéve azokat, melyek becsületes munkához s komoly tanulmányokhoz vezetnek; agglégények. Amor esatáinak veteránjai, meggömbült keresztessonttal s elgyengült észszel: jó, néha művelt emberek, kik senki iránt se jóindulatauk.

Ehhez járulnak azok, kik idejüket helyesen töltik s kik a klubbot a minden becsületes embernek szükséges üdülésre használják fel. Szeretetre méltó emberek, kik kellemesen tudják az időt tölteni s ha odakerül a sor, egy játszma whisttel, billárdal, pikettel vagy ecartéval tölik el az időt.

A valódi játékosok az utolsó kategóriához tartoznak s magukban egy világot képeznek. Azonnal megismerik egymást, fogadnak, kölesönösen ismerik egymást s egy félreeső szobában találkoznak, hol komoly játék foly. Közöttük vannak mindenféle emberek tejfól száju ifjak,

kik vagyonukat elverték, egy szerenéslen hétnak ismeretlen lovagjai vagy áldozatai. Ezen férfiak átvirrasztják az éjt, mint a baglyok, pusztítják egészségöket, s akkor fekszenek le mikor a nap felkél.

Forneri bankár nem tartozott azon cliquehoz, az ő jelenléte ezen helyen s ezen órában bámulatba ejtő a jelenlevőket, éppen úgy azon ritka szó, melylyel a játékba vegyült.

— Va banque! ismételve egészen tompa hangon.

— Komolyan beszélés? kérdé Montigliana, ki nem hitte annak, mi történt valóságát.

— Va banque — mondá harmadszor is Forneri, a nélkül, hogy szempillái csak megis mozdultak volna.

— Nos hát felőlem va banque! áll a játék, vonják visszatételeiket, mondá a gróf, mialatt a kártyát változatlan jó kedvvel keverte mint előbb.

Mialatt a játék lassan folytattatott, nem egy nézett a jelenlevők közül titokban Fornerire, hogy váratlan megjelenésének okát megtudják, de e bankár hozzá férhetetlen volt. Az szemével Montigliana mozdulatait követte. A fenséges fellépésnek, milyennel előbb birt, minden nyoma eljött arczáról.

A kártyák kedveztek neki, a balga szerenese hízelt neki. De ő nem is vette észre, hogy 20,000 lírát nyert, míg ezt Montigliana dühöngő mozdulata vele nem tudatá.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az uzsora.

A közvagyonosodás terjedésének állandó akadályát képezi az uzsora. Hogy az uzsora országsszerte mennyire el van terjedve, annak elég bizonyosága az, miszerint az általános elszegényedés megakadályozása czéljából, az illetékes közigazgatási bizottságok kérelmére a kormány az ország egyharmad részében hivatalból üldözteti, a különben csak magán vádra üldözhető uzsorát.

Az uzsorának számtalan faja divik, a kereskedelemnek, az iparnak, az őstermelésnek nincsen olyan ága, melyen uzsorával ne találkoznánk, de a jelen cikünk szűk kerete korlátot állít az uzsora minden fájának megismertetésére, ép azért az ipar, de különösen a kereskedelem terén üzött uzsorára nem szándékozunk kiterjeszkedni, de foglalkozni óhajtunk azon uzsorával, mely különösen a földmiveléssel foglalkozó szegény népet terheli és amely a folyó év elején országsszerte nyilvánult és éppen a földmiveléssel foglalkozó nép köréből áldozatokat szedett szocialisztikus jellegű mozgalomnak jó részt alapját képezte.

A földmiveléssel foglalkozó népnél általában az uzsora a következő alakokban nyer kifejezést földzsora, gabonauzsora és a pénzkölcsönzéssel kapcsolatos uzsora.

A földzsora, legtöbbször oly helyeken fordul elő, — bár szórványosan mindenütt találkozunk azzal — hol kötött a földbirtok, mint a minők a hitbizományi, egyházi és községi birtokok. Ezen uzsora tulajdonilag abban nyilvánul, hogy az uradalmak egy-egy bérlőnek és pedig aránylag elég olcsón adatva ki, a szegény nép, a földmivelés alapját képező földhöz nem jut, miért is kénytelen a bérlőtől nemcsak 3—4 szerez árban venni át a földet, de ezen felül, a bérelt föld minden holdja után, mindenféle felülszolgáltatást — robotot — teljesíteni. Ugyancsak föld-uzsorának minősíthetjük a feles munkások és az aratókkal üzött ama visszaéléseket, melyek a nevezetteknek robotszerű megterhelésével járnak.

A gabona-uzsora, azon legdurvább

alakjától eltekintve, melyben a kölcsönvevő, kétszerannyi gabonát tartozik visszaadni a kölcsönadónak, mint a mennyit kapott, már inkább a kereskedelmi ügylethez hasonlít és igen sok esetben nagyon bajos a határvonalat, a kereskedelmi ügylet és az uzsora közt megvenni. Ezen uzsorának legelterjedtebb alakja az, hogy a földmives kora tavasszal, midőn a legkevesebb keresete van adófizetés, élelem hiány és egyéb okok által kényszerítve eladja a leendő buzáját az üzérnek és pedig méter-mázsánként 4—5 frtért, tehát oly áron, hogy az üzér semmi körülmények között sem veszíthet, a buzát pedig köteles szeptemberben szállítani, mikorra annak ára 9—10 frtra emelkedett, ezen felül az üzér rendszeren váltóval és kötelezvénnyel biztosítja magát, nem fizetés esetében pedig azt érvényesíti, amelynek érvényesítése reánézve kedvezőbb. Első tekintetre az eset kétségtelenül közönséges kereskedelmi ügyletnek látszik, pedig jobban vizsgálva a dolgot uzsora az mégis.

A szorosan vett pénzkölcsönzéssel járó uzsora olyan mindennapos, hogy ennek módosításairól szükségtelen bővebben megemlékeznünk, csak azt jegyezzük meg, hogy 40—50% kölcsönök ritkaság számba nem mennek.

Egyes vidékeken ezen említett három uzsora nemen kívül a feles marhatartással is üzetnek uzsoráskodások, de ezek inkább helyi jellegűek.

Annak, hogy a földmivelő nép között az uzsora ennyire elterjedt, mindenesetre legelső és legnagyobb oka az, hogy a pénzintézetekben is, a kölcsön szerfelett drága. Gomba módra elszaporodtak a pénzintézetek, nincsen az országnak egyetlen, csak némi forgalommal bíró községe, mely legalább egy pénzintézettel ne bírna, a pénzintézeteknek pedig közös jelleme, hogy kevés tőke befektetés mellett, a részvényeseknek minél nagyobb osztalékot, az igazgatóságnak pedig lehetőleg jutalékot iparkodik fizetni.

Akár a személyi, akár a dologi hitelt vesszük birálat alá, alig fogunk vidéki pénzintézetet találni, mely 8—10% alól adjon kölcsönt, mert például ha a dologi hitelezésnél a kölcsön 8%-ra is adatott, a kölcsön a bekebelezési költségekkel bizonyára 10%-on felül emelkedik. a személyi hitelezésnél 8% on felül mindenféle díjat szednek, melyek 1—2%-al a kölcsönt drágítják s a legesekélyebb kölcsön-nél is 2—3 kifogástalan kezest követelnek. Ezzel szemben a nagybirtokos, aki ezeket vesz kölcsön, 4½%-al tőkét és kamatot törleszt! Hol van itt az arány? Vegyük még a magas kamatlábhöz a kölcsön folyósításának túlnyomórészt nehézkes voltát, bizony nem fogunk csodálkozni azon, ha a szegény földmives nép ettől elriadva, de másrészt tudatában annak, hogy ha váltóját csak egyszer is nem rendezi, 15—20 frnyi költséget vesz a nyakába, inkább az uzsoráshoz fordul, aki tőkétje után a körülményekhez képest ugyan 25—50% szed, de a pontatlan fizetés esetében legalább perköltséggel nem terheli az adóst, a mi pedig a tudatlan és sok esetben időlegesen fizetésképtelen népnél legalább is oly értéket képvisel, mintha 10% ra kapott volna kölcsönt.

A törvényhozás nemesak az uzsoráskodásnak hivatalbóli üldöztetése, de a szövetségi törvény megalkotása által is, úgy az uzsora meggátolásáról, mint a kis kölcsön olcsóvá tételéről kellőleg gondoskodott, hogy ezen gondoskodás eredményes legyen. az nem a törvényhozás, de a végrehajtás kötelessége.

Minden megyében van gazdasági egyesület, mely első sorban van hivatva a gazdasági érdekek előmozdítására. Soha kedvezőbb alkalom nem nyílt a gazdasági egyesületek áldásos tevékenységére mint most, midőn a szövetségek országos szervezése küszöbön áll, keljenek versenyre

egymással a gazdasági egyesületek, alakitának egészséges alapokon nyugvó szövetségeket, hogy így a kis gazdák, a kisiparosok, szóval a kis emberek olcsó kölcsönhöz juttassanak.

Mentsük meg a magyar állam alapját képező földmives osztályt az uzsorától addig, míg az uzsorások teljesen ki nem szipolyozzák, mert akkor az orvosság nemcsak későn fog jönni, de a nép, a szocializmus tévtanaiban keres vigaszt és hiu ábrándjainak üzésében a hatóságok oly erőszakos beavatkozására szolgálatot okot, mint a milyen erőszakos beavatkozás a jelen év elején a Bodrogközben és Szabolcsban szükséges volt.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. szeptember hó 20-án.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	120.—	120.50
" vasuti beruházási köt. 4½%	—	120.—	121.—
" koronajárdék 4%	—	98.35	98.85
" regále vált. köt. 4½%	—	100.25	100.90
Oszták aranyjárdék 4%	—	121.—	121.50
Egységes államkötvény 4½%	—	101.20	101.70
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	392.75	393.—
Oszták hitelbank részvény	—	357.—	357.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	100.—	100.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	—	123.50	124.50
" " " 3%-os	—	103.—	104.—
Oszták földhitel sorsjegy 3%-os	—	120.60	121.60
Magyar vörös keresztisorsjegy	—	10.75	11.25
Oszták " " " "	—	19.75	20.25
Olasz " " " "	—	11.85	12.20
Bazilika sorsjegy	—	6.60	7.—
Jó-szív " " " "	—	3.80	4.10

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.65	5.74
20 márkás arany	—	—	11.75	11.79
20 frankos arany	—	—	9.53	9.57
1 Sovereigns	—	—	12.01	12.05

Budapesti gabonatózsde.

I. Készaru-üzlet.

1898. szept. 19-én.

A kész buzaüzletben ma nem volt árváltozás. Az üzlet esőndes hangulatban nyílt meg. A kínálat mérsékelt volt, a kereslet korlátolt. Eladatott 30,000 mm. amelyért teljes napi árakat fizettek.

Rozsban esekély volt az üzlet változatlan árak mellett.

Tengeri elkelt néhány kisebb tétel változatlan árakon.

Zabban elkelt néhány kocsirakomány változatlan áron.

Eladatott:

Buza új. Tiszavidéki. 100 mm. 80.6 k. 9.35 forinton, 100 mm. 89 k. 9.45 forinton. 300 mm. 80 k. 9.30 forinton, sárga, 300 mm. 80.5 k. 9.60 frton, sárga, 100 mm. 80 k. 9.25 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az üzlet esőndes hangulatban és olcsóbb árakon nyílt meg. A forgalom igen gyöngy volt, később némi hullámzások után az árak javultak.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	8.93 — 8.95
" júniusra	— — —
Rozs szeptemberre	6.95 — 7.06
Tengeri máj.—jul.-ra	4.64 — 4.66
Zab szeptemberre	5.33 — 5.35

Délután 4 órakor zárlat:

Buza júniusra	— — — —
" őszre	8.98 — 8.99
Rozs szeptem.	7. — 7.02
Zab	5.35 — 5.36
Tengeri máj.—jun.	4.64 — 4.65
Repeze augusztusra	12.75 — 12.85

Menetrend.

I. Debreczeni országos vásár alkalmával:

(az ugynevezett fővásár vasárnapi és hétfői napján)

a) Debreczen — püspökladányi vonal.

1778 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	Vegyes von 1728 I. II. III. o.
146	ind. Püspök-Ladány	128
208	Kaba	108
228	Szoboszló	1244
234	Vérvölgy 104. sz. őrház	×1231
241	Ebes	1224
250	Ondód 107. sz. őrház	×1214
303	őrk. Debreczen	ind. 1200

b) Debreczen — szerencsi vonal.

4687 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4670 sz. vonat I. II. III. o.
719	ind. Hadház	358
×737	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	×840
755	őrk. Debreczen	ind. 320

II. Nyiregyházi országos vásár napján:

4688 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4669 sz. vonat I. II. III. o.
554	ind. Debreczen	607
×614	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	×550
634	Hadház	533
648	Téglás	519
706	Ujfehértó	456
×721	Császárszállás m. r. h.	×426
731	őrk. Nyiregyháza	ind. 414

III. Szatmári országos vásár napján:

1779 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	1774 sz. vonat I. II. III. o.
656	ind. Királyháza	702
720	Fekete-Ardó	642
×738	Nevetlenfalú 98. sz. őrház	×625
741	Halmi	622
800	Mikola	540
833	őrk. Szatmár	ind. 518

IV. Munkaosi országos vásár napján:

470 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások
556	ind. Csap
603	Eszény 225. sz. őrház
626	Bátyu
643	Barkaszó 278. sz. őrház
656	Sztrabicsó-Gorond
717	őrk. Munkács

V. Derecskei országos vásár napján:

Vegyes vonat 4515 4517 I. II. III. o.	Állomások	Vegyes vonat 4518 4518 I. II. III. o.
850	ind. Derecske	704 254
910	őrk. Sáránd	ind. 645 234

Megjegyzések.

1. Az állomások neveitől balra fekvő idők felülről lefelé, a jobbra fekvő idők pedig alulról felfelé olvasandók.
2. A vonatok közlekedési ideje a közép-európai idő szerint van kitüntetve.
3. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.
4. × = Feltételes megállás.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Árverési hirdetés.

Horváth György ur megkérésére 16 darab másfél éves süldő sertés, pusztanagy-elepi 27. sor-szám alatti tanyáján **1898. szeptember hó 24-én d. e. 7 órakor** közbejöttömmel megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

A vevő köteles azonnal és készpénzzel fizetni, s a megvett sertéseket azonnal átvenni.

Kelt Debreczenben, 1898. szeptember 20-án.

Dr. Pallay M. Béla

mint a Paksy Imre kir. közjegyző elhalálozásával megüresedett debreczeni kir. közjegyzői állásra a debreczeni kir. közjegyzői kamara 144/1898. számú rendelvényével kirendelt helyettes.

872-1-1

3 tuczat 5 forintért

valódi francoza

G u m m i

vagy

Halhólyagot 840-26-5

a legfinomabb minőségben szállít a „Nagybani gummimaru raktár” IX. ker., Üllői-út 21. szám. — Szétküldés titoktartás mellett utánvétellel, nem tetsző árúért a pénz visszaadatik.

Képviselet

a **Light Cycle Co Pottstown Pa. U. S. A.** egy fizetés képes cégnek 1899. évre kiadják a fő-képviselek **Migotti & Cie. Wien I. Kohlmarkt 5.** 868-2-2

Pályázati hirdetés.

A „Polgári Kerékpáros-Egyesület” egyenruhát szándékozik beszerezni, felhívtnak a helybeli szabómesterek, kik ezen munkára igényt tartanak, hogy kellő nagyságu minta-szöveteket, valamint kerékpáros egyenruhákat ábrázoló mintalapokkal kellően felszerelt pályázataikat **f. szeptember hó 30-ának déli 12 órájáig Zelinger Ede titkárhoz Piacz-utca 55. sz.** benyújtani sziveskedjenek, később bármily uton érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pályázati feltételek:

A pályázónak jótállania kell a gyapjú-kelme minőségéért, valamint hogy 50 ruhára szükséges szövetet raktáron tart; 3 évig egy és ugyanazon minőségben, színben és árban szállítja a ruhákat.

A kelme színe lehetőleg világos szürke vagy drapp szín legyen, a pályázó e színeknek megfelelő másfajta kelméket is ajánlatba hozhat, mely ily egyenruháknek célszerű.

A „Polgári Kerékpáros-Egyesület” választmánya fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett minták között szabadon választhasson, esetleg azokat mellőzhesse, s a szükséges ruhák beszerzéséről más uton gondoskodik.

Esetleges felvilágosításokkal a titkár készséggel szolgál.

Debreczen, 1898. szeptember hó 15-én.

A Polgári Kerékpáros-Egyesület választmánya.

871-1-1

Ismeri ön

a szappanok királynőjét a **Doering-szappant a bagolylyal?** Ha nem, akkor ne mulassza el, — tegyen kísérletet ezen kitűnő szappannal, a mely a legutóbbi időben, szépítő szerek hozzáadásával lényegesen tökéletesebb lett, úgy hogy méltán a jelenkor legkedveltebb és legnépszerűbb szappana gyanánt tekinthető. Mindenütt kapható **30** krért. 869-10-1

K E I L - L A K K

(Glasur)

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

822-12-8

Szent-Királyi Tivadar cégénél **Debreczenben.**